

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 02.08.2019

Sayı: 181

Dr. Arslan KABUKCUOĞLU
Eskişehir Milletvekili

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 05.08.2019
Sayı: -120.10-E.00000513795

E.00000513795

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAİŞKANLIĞI'NA

Ülkemizde çocuk işçiliği konusunda çözüm üretebilmek için ilk adım olan çocuk işçiliği ile ilgili, 6 yıldır açık bir şekilde yayımlanmayan, verilerin tüm boyutuyla ortaya çıkarılması, çocuk işçiliğinin sosyo-ekonomik boyutlarının ele alınarak, çocuk işçiliğinin önlenmesi adına etkin bir mücadele için yol haritasının belirlenmesi, etkin bir denetim ve ceza yaptırım sisteminin ortaya konulması, bu konuyu içeren yasal düzenlemelerin bu mücadeleye uygun bir şekilde yeniden yorumlanması, çocuklarımızı işçiliğe zorlayan koşulları ve yaşam standartlarını değiştirmek için ne gibi önlemler alınmasını ve onların iş kazalarına kurban gitmesinin önüne geçecek tedbirleri tespit etmek adına, Anayasanın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırılması açılmasını arz ederiz.

02/08/2019

Dr. Arslan KABUKCUOĞLU
Eskişehir Milletvekili

GEREKÇE

Çocuk işçiliği, Dünya'da ve Türkiye'de vahim bir tablo sergilemektedir. Bunun temel sebebi çocuk emeğinin, küresel kapitalist sistem içerisinde emek-yoğun ve görece az vasıf gerektiren sektörlerde esnek, güvencesiz, itaatkâr, ucuz emek olarak görülmesi ve ailelerin geçimderdine düştükleri ekonomilerin varlığı ile devletlerin bu konuda etkin politikalar oluşturamamasıdır. Dünya'da, 2015 yılı itibariyle yarısından fazlası tarımda olmak üzere 168 milyon çocuk çalışmaktadır.

Toplumların çocuklara bakış açısı, ülkelerin gelişmişlik düzeyine ve kültürel yapısına göre değişmektedir. İşsizlik ve yoksulluğun görece düşük, sosyal güvenlik sistemlerinin tüm nüfusu kapsadığı, işgücünün yüksek ücretlerle desteklendiği gelişmiş ülkelerde çocuk; aileye duygusal tatmin sağlayan ve geleceğe hazırlanması için çalışma ve sorumluluktan uzak tutulan bir birey olarak görülür. Yoksulluğun ve göçün fazla, sanayileşmenin az, sosyal güvenliğin tüm bireyleri kapsamadığı ve çalışanların milli gelirden aldığı payın düşük olduğu gelişmekte olan ülkelerde ise çocuk; ucuz işgücü ve yaşlılıkta anne-babaya bakmakla sorumlu bir sosyal güvenlik aracı olarak görülür.

Ülkemizde çocuklara bakış açısına baktığımızda, geleneksel, kültürel ve ekonomik yapının etkisi ile daha çok az gelişmekte olan ülkelerin bakış açısına yakın olduğunu söyleyebiliriz.

TÜİK'in 2019'un Nisan ayında açıkladığı verilere göre ; 2018 yıl sonu itibariyle, Türkiye nüfusu 82 milyon 3 bin 882 iken bunun 22 milyon 920 bin 422'sini çocuk nüfusu oluşturmaktadır. Ülkemizde çocuk nüfusunun toplam nüfusa oranı bu verilere göre %28'dir. Hanehalkı işgücü araştırması sonuçlarına göre; 2017 yılında 15-17 yaş grubundaki çocukların işgücüne katılma oranı %20,3 iken bu oran 2018 yılında %21,1 olarak gerçekleşmiştir. Ancak son

Dr. Arslan KABUKCUOĞLU
Eskişehir Milletvekili

açıklanan TÜİK İstatistiklerinde, 6-14 yaş grubu çalışan çocuk sayısı verisi yer almamıştır. Bu yaş grubundaki çocuk işçilerinin sayısı, 2012 yılında yayınlanan TÜİK Çocuk Anketi'nde 292 bin idi. Güncel verilerin sadece 15-17 yaş grubu için bulunması, ülkemizde çocuk işçiliği konusunda yeterli resmi verinin olmamasına sebebiyet vermektedir.

TÜİK'in Çocuk işçiliği konusundaki eksik verilerini tamamlamak açısından, İş Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi (İSG) ile DİSK / Genel İş Sendikası'nın yayınladıkları raporlara baktığımızda, Türkiye'de resmi olmayan rakamlara göre 2 milyonun üzerinde çocuk işçi olduğunu görmekteyiz.

2018 yılında, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı çocuk işçilikle mücadele etmek ve çocuk işçiliği durdurmak için "Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programı" hazırladı ve 2018 yılını "Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Yılı" ilan etti. O yılın verilerine baktığımızda; 2018'de çocuk işçi sayısı 7 bin arttığını, , 2017 yılında 15-17 yaş grubundaki çocukların işgücüne katılma oranı yüzde 20.3 iken bu oran 2018'de yüzde 21.1'e yükseldiğini ve bu yılın Türkiye'de en çok çocuk işçi ölümlerinin yaşandığı yıl olduğunu görmekteyiz. İSG Meclisi verilerine göre; 2013 yılında 59 çocuk, 2014 yılında 54, 2015 yılında 63, 2016 yılında 56, 2017 yılında 60, 2018 yılında 67 ve 2019 yılının ilk 6 ayında en az 32 çocuk iş kazalarında yaşamını yitirdi.

İşsizlik, adaletsiz gelir dağılımı, ekonomik kriz, kayıt dışı ekonomi , eğitim sistemi, devletin çocuk korumaya ilişkin politikalarının yetersizliği ve denetimsizlik ve cezasızlık politikası, çocuk işçiliğinin ortaya çıkmasına ve daha da artmasına sebep olmaktadır. Yoksulluk, Çocuk işçiliğinin ortaya çıkaran nedenler arasında önemli bir sorundur. Çocuklarda yoksulluk ise en temel beslenme, sağlık, eğitim ve barınma imkanlarına sahip olamamayı kapsar. Bu nedenle çocuklarda yoksulluk; çocukların yaşama, zihinsel ve bedensel gelişme açısından ihtiyaçlarını karşılayamamalarının yanı sıra çocukların erken yaşlarda çalışma hayatına katılarak işçi olmalarına neden olmaktadır. Çocuk yoksulluğu oranları ile erken yaşta çalışma hayatına katılarak işçi olma arasında doğru bir orantı vardır.

OECD'nin, "Avrupa Düzeyinde Çocuk Yoksulluğu Oranları" verilerine baktığımızda, bu oranın, Almanya'da %9.8, Çek Cumhuriyeti'nde %10.3, Fransa'da %11.3, Slovakya'da %13.5, İtalya'da %17.7 iken, Ülkemize bu oranın %25.3 olduğunu görüyoruz. Avrupa Ülkeleri ortalamasına göre 25 çocuktan 1'i çocuk işçi olarak çalışıyor iken, Ülkemizde 11 çocuğumuzdan 1'i ne yazık ki işçi olarak çalışmak zorunda kalmakta ve çocuk işçilerin yüzde 41,4'ü "hane halkı gelirin katkıda bulunmak", yüzde 28,7'si "hane halkının ekonomik faaliyetine yardımcı olmak" amacıyla çalışmak zorunda bırakılmaktadır.

İktidarın, 2018 yılını "Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Yılı" ilan etmekle yetindiğini ve çocuk işçiliği ile mücadelede sınıfta kaldığını, yukarıdaki veriler ortaya koymaktadır. Çocuk işçiliği olgusunun ekonomik, sosyal ve siyasal nitelikli sorunların neticisinde ortaya çıkan çok katmanlı bir sorun olduğunun farkına bir an önce varılması gerekmektedir.

Anaysamızın 41. Maddesinde " Devletin, her türlü istismara ve şiddete karşı çocukları koruyucu tedbirler alması" emredilmişken, ülkelerin gelişmişliğin bir ölçütünde çocuklar iken ve Cumhuriyetin sadece bir yönetim şekli değil çocukların el üstünde tutulduğu bir sistem olduğu düşüncesi ortadayken, çocuklarımızın, 18 yaşına kadar sosyo-ekonomik şartlarının gelişmesi ve korunması ,devletin çocuklarımıza olan en büyük sorumluluğudur.

Dr. Arslan KABUKCUOĞLU
Eskişehir Milletvekili

..... Sayılı Meclis Araştırma Önergesi İmza Cetvelidir.

	Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İMZA
1	Arslan Kabukcuoğlu	Eskişehir	
2	Mehmet Erhan	Muş	
3	M. Metanet Culluoglu	Adana	
4	Hayrettin Nuhoglu	İstanbul	
5	Koray Aydın	Ankara	
6	Ahmet Kemal EROZAN	Bursa	
7	Ayhan Öner	İzmir	
8	Ayhan Altıntaş	Ankara	
9	Ferhan Bekir	Antalya	
10	Ahmet GELİK	İSTANBUL	
11	İsmail Hüseyin Filiz	Gaziantep	
12	Behiç Gelik	Mersin	
13	Genel Servat	Ankara	
14	M. Naci Çirli	Erguvan	
15	İsmail Zettühe	Bursa	
16	Ayhan Zettühe	Alanya	
17	Yasin ÖZTÜRK	Denizli	
18	Dursun ATAŞ	Kayseri	
19	Fahrettin Yokus	Konya	
20	İsmail Kancuk	Adana	
21			